

10 SỰ KIỆN ĐANG CHỦ Ý NĂM 1992

Năm 1992 đã diễn ra nhiều sự kiện quan trọng đối với đất nước. Theo đánh giá của Chính phủ, đó là năm nước ta khẳng định khả năng và bản lĩnh vượt qua những thử thách gay gắt khi nền kinh tế chưa thoát khỏi khủng hoảng và lạm phát. So với năm 91, thu nhập quốc dân năm 92 tăng khoảng 5,3%; sản lượng lương thực đạt khoảng 24 triệu tấn, tăng 9%, đầu tư trực tiếp của nước ngoài tăng 73%, xuất khẩu tăng 19%. Dầu thô đạt xấp xỉ 5,3 triệu tấn. Lạm phát đã giảm xuống còn 15%/năm. Tuy vậy những vấn đề xã hội vẫn còn rất nhức nhối. Tổng số người thất nghiệp lên tới trên 3,2 triệu người. Các tệ nạn xã hội gia tăng, nạn buôn lậu, tham nhũng, làm hàng giả chưa được ngăn chặn có hiệu quả.

Cuối năm, theo lệ thường chúng tôi xin tạm rút ra 10 sự kiện KT-XII khá có ý nghĩa đối với tình hình đất nước năm 1992.

1 VIỆT NAM TRỞ LẠI CHÍNH TRƯỜNG THẾ GIỚI

Năm 92 là năm diễn ra các hoạt động ngoại giao sôi nổi giữa VN và các nước. VN đã kịp thời điều chỉnh quan hệ kinh tế đối ngoại, thay đổi phương thức thanh toán và quan hệ trực tiếp với các tổ chức kinh tế quốc tế, chính thức thiết lập quan hệ với Thị trường chung châu Âu; tham gia Hiệp ước Bali, một bước tiến mới trong quan hệ VN - Asean; thiết lập quan hệ ngoại giao cấp đại sứ với Cộng hòa Triều Tiên. VN đã đón tiếp các đoàn đại biểu cấp chính phủ qua thăm VN như: Thủ tướng Thái Lan Anand Panyarachun, Thủ tướng Malaysia Mahathir Mohamad, Cựu Thủ tướng Singapore Lý Quang Diệu, Thủ tướng Lý Bằng, Cựu Thủ tướng Úc, Phó Tổng thống Acmênia, Phó Thủ tướng Nga, các Bộ trưởng Úc, Hà Lan, Anh, Đức, Pháp, Ngoại trưởng Philippines, Thái Lan và Cộng hòa Triều Tiên... Ngoài ra Thái tử Thái Lan Maha Vajiralongkorn cũng sang thăm VN.

Ngoại trưởng VN Nguyễn Mạnh Cầm cũng đi thăm và làm việc với nhiều nước châu Âu, Thái Lan và Nhật Bản. Phó Thủ tướng Phan Văn Khải thăm và làm việc với Cộng đồng châu Âu, Bỉ và Pháp.

2 HIẾN PHÁP 1992 - MỘT GIAI ĐOẠN PHÁT TRIỂN MỚI

Kỳ họp cuối cùng của Quốc hội khóa VIII khai mạc từ 24.3 có nhiệm vụ trọng tâm thông qua bản Hiến pháp năm 1992. Nội dung sửa đổi Hiến pháp theo hướng cải cách toàn diện bộ máy nhà nước và tạo ra môi trường chính trị, pháp lý để đẩy mạnh phát triển kinh tế. Theo Hiến pháp mới, các cơ sở sản xuất, kinh doanh thuộc mọi thành phần kinh tế đều bình đẳng trước pháp luật, tài sản hợp pháp được nhà nước bảo hộ. Công dân có quyền tự do kinh doanh theo quy định của pháp luật, có quyền sở hữu đối với tư liệu sản xuất, vốn và tài sản khác trong doanh nghiệp hoặc trong các tổ chức kinh tế khác.

3 BÙNG NỔ KINH DOANH BẤT ĐỘNG SẢN Ở TP.HCM

Năm 1992 TP.HCM chứng kiến cơn sốt về giá cả bất động sản. Giá nhà tăng trung bình 30% so với tháng trước và tăng gấp đôi so với năm ngoái. Giá đất ở các vùng ngoại ô mỗi ngày một đắt. Một miếng đất 80m² ở Bàu Cát, Q. Tân Bình đã lên tới 40 cây vàng so với cách đây 3 tháng là 20 cây. Một nền đất trên đường 3.2 giá 80-100 cây, chỉ cần bỏ thêm 30-40 cây xây dựng là có thể bán được giá 180-200 cây. Mọi người đổ xô vào thị trường nhà đất, xem đó như một nghề kinh doanh "siêu lợi nhuận". Cho đến nay do luật pháp còn hạn chế nên nhà nước không hề thu được đồng thuế nào từ việc kinh doanh nhà đất này.

4 TIẾN TỚI CỔ PHẦN HÓA DOANH NGHIỆP NHÀ NƯỚC

Theo đánh giá sơ bộ của Chính phủ, VN hiện có khoảng 13.000 xí nghiệp quốc doanh, 30% trong số đó đang thua lỗ đến mức phá sản, 30% hoạt động có lãi, nhưng chưa biết lãi thực hay giả. Chính phủ cũng đã quyết định đăng ký lại doanh nghiệp khoảng 14.000 XN đời sống trên khắp nước. Chính phủ đang tính đến giải pháp để xử lý toàn cục kinh tế quốc doanh, trong đó có giải pháp cổ phần hóa. Nhà nước đã làm thí điểm chuyển thành công ty cổ phần 7 doanh nghiệp nhà nước nhưng sau đó có 4 đơn vị rút tên. Lần đầu tiên trong cả nước Hội thảo về cổ phần hóa doanh nghiệp nhà nước được tổ chức tại TP.HCM vào tháng 6.92. Đại biểu tham dự là các chuyên viên kinh tế trong ngoài nước cùng nhiều Việt kiều. Các đại biểu thống nhất ý kiến nhà nước phải có một chương trình quốc gia dài hạn được đảm bảo bằng luật pháp.

5 CHÍNH PHỦ MỚI VỚI CHƯƠNG TRÌNH HÀNH ĐỘNG MẠNH MẼ

Kỳ họp thứ nhất của Quốc hội khóa IX từ 19.9 - 8.10 đã bầu những vị lãnh đạo nhà nước và phê chuẩn các thành viên chính phủ. Chủ tịch nước là Ô Lê Đức Anh, 72 tuổi và Thủ tướng là Ô. Võ Văn Kiệt, 70 tuổi. Chính phủ mới đã đưa ra một chương trình hành động với nhiều quan điểm mạnh mẽ trong đó có việc đấu tranh không khoan nhượng với tệ nạn tham nhũng, buôn lậu và tiêu pha lãng phí sắp xếp bộ máy nhà nước gọn nhẹ và có hiệu lực; xây dựng hoàn chỉnh hệ thống luật pháp hành chính, đề cao kỷ luật, kỷ cương và tăng cường chế độ trách nhiệm.

5 KHOẢN VIỆN TRỢ PHÁT TRIỂN CỦA NHẬT DÀNH CHO VN

Việc Nhật nối lại viện trợ phát triển chính thức cho VN với hoàn tín dụng 370 triệu đô-la được các nhà quan sát thời cuộc coi đó là bước đi có ý nghĩa quan trọng. Sự kiện này sẽ thúc đẩy các nhà kinh doanh Nhật tăng cường đầu tư vào VN. Sự khai thông này cũng sẽ tác động với các nước khác đến nay còn do dự trong quan hệ với VN. Theo ông John Brinsden, phụ trách văn phòng Ngân hàng Standard Chartered tại VN, viện trợ của Nhật đã khuyến khích các công ty nước ngoài vì VN sẽ nhận được các nguồn tài chính mới và Washington có thể sớm tỏ ra mềm dẻo trong lập trường của mình.

7 BANG GIAO MỸ-VIỆT: NHỮNG TÍN HIỆU PHÁT TRIỂN

Tháng 11.92 một phái đoàn Nghị sĩ Mỹ do Thượng nghị sĩ John Kerry, Chủ tịch Ủy ban Thương viện đặc trách vấn đề tù binh và lính Mỹ mất tích, dẫn đầu đã đến VN. Kết quả chuyến đi có ảnh hưởng rất lớn đến tiến trình bình thường hóa quan hệ của hai nước. Ông Kerry cho biết Mỹ đã cam kết đáp ứng thiện chí của VN. Tổng thống Mỹ đã gửi thư cho Chủ tịch Lê Đức Anh. Giữa tháng 12, chính phủ Mỹ đã nói lời lệnh cấm vận đối với VN, cho phép các công ty Mỹ tới VN mở văn phòng, thuê tuyến nhân lực và ký kết hợp đồng. Trong năm đã có hơn 116 công ty Mỹ (185 đoàn doanh nhân) đến TP.HCM tìm hiểu tình hình đầu tư và triển vọng hợp tác kinh tế, văn hóa.

3 TRUNG QUỐC BÀY TỎ HIỆN CHÍ VỚI VN

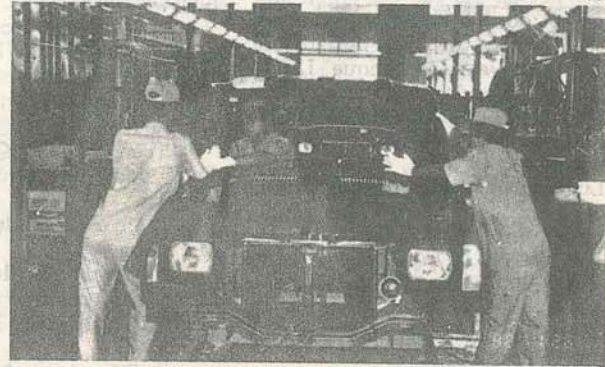
Năm 92, khu vực biển Đông trở thành nơi tập trung chú ý của dư luận thế giới khi Quốc hội Trung Quốc thông qua đạo luật về lãnh hải đặt quần đảo Trường Sa thuộc chủ quyền của TQ. Ba tháng sau, TQ ký hợp đồng thăm dò và khai thác dầu khí với công ty Mỹ. Tiếp theo TQ đưa hải quân đến bảo vệ đồng thời tiến hành thăm dò và khoan giếng dầu tại khu vực tranh chấp. Các cuộc đàm phán cấp chuyên viên giữa TQ và VN diễn ra theo chiều hướng tiến triển.

Cuối tháng 11, Thủ tướng Lý Bằng đã sang thăm VN. Đây là lần đầu tiên sau hơn 20 năm, một lãnh tụ cao cấp TQ đến VN. Trong chuyến thăm này, TQ và VN đã ký 4 hiệp định hợp tác, theo đó TQ cho VN vay tín dụng 80 triệu đồng nhân dân tệ (khoảng 14 triệu đô-la Mỹ) không lãi. Hai nước đã ra thông cáo chung nêu rõ hai bên sẽ sớm bắt đầu đàm phán cấp chính phủ để sớm giải quyết các vấn đề tranh chấp biên giới, lãnh thổ bao gồm trên biển và trên bộ. Trong khi chờ đợi giải quyết, hai bên đều không tiến hành các hành động làm phức tạp thêm tranh chấp về biên giới, lãnh thổ. Hai bên chủ trương những bất đồng và tranh chấp giữa quốc gia và quốc gia cần tuân theo Hiến chương Liên Hiệp Quốc và Luật pháp quốc tế thông qua thương lượng giải quyết hòa bình, không được sử dụng hoặc đe dọa sử dụng vũ lực.

1 HÀNG TRĂM TỶ ĐỒNG THIẾT LẠI DO THIÊN TÀI

Tháng 10.92 cơn bão số 6 đã đổ bộ

vào địa phận Phú Yên và các tỉnh duyên hải miền Trung với sức gió mạnh cấp 10, giật cấp 11. Mọi hoạt động thông tin liên lạc trong tỉnh Phú Yên gần như bị tê liệt. Số nhà bị nước cuốn trôi, sập, tốc mái lên đến 2.282 nhà, 6.400 người dân bị cảnh màn trời chiếu đất. Thiệt hại ước tính 50 tỉ đồng. Tại Quảng Ngãi 11.000 hecta lúa bị hư hại, ở Quảng Nam-Dà Nẵng 14.000 hecta lúa và rau màu bị thiệt hại nặng, hệ thống đường xá hư hỏng nặng. Thiệt hại cũng gần 60 tỉ đồng. Ngoài ra một con sông thần lập

vào bờ biển Sóc Trăng làm 15.000 hecta ruộng lúa, muối, tôm, rẫy đặc sản bị ngập mặn và cát vùi lấp, tổng thiệt hại lên đến 114 tỉ đồng.

10 THỊ TRƯỜNG VÀNG VÀ ĐÔ-LA ĐÃ NGUNG SÓNG GIÓ

Sau cơn sốt kéo dài từ cuối năm 91 đến đầu quý 1.92, giữa quý 2 cho đến cuối năm giá vàng và đô-la lại giảm dần và có xu hướng ổn định. So với tháng 12.91 trên thị trường tự do giá đô-la xấp xỉ 14.500 d/đô-la, giá vàng 620.000 d/chỉ, đến cuối năm 92 giá đô-la chỉ còn 10.610 d/đô-la, vàng bốn số 9 còn 437.500 d/chỉ. Giá lương thực thực phẩm và hàng tiêu dùng thiết yếu bình ổn. Tháng 5.92, Ngân hàng nhà nước phát hành 2 loại tiền mới 100 d và 10.000 d. Trong năm, Ngân hàng nhà nước đã 3 lần hạ lãi suất tiền gửi và tiền vay. Quý 4.92 Nhà nước phát hành các loại tín phiếu kho

bạc, tín phiếu xây dựng đường dây 500 KV, các loại ngân phiếu thanh toán có thời hạn. Ngoài ra hoạt động của 2 Trung tâm giao dịch ngoại tệ ở Hà Nội và TP. HCM cũng góp phần xác định tỉ giá tương đối hợp lý, phản ánh quan hệ cung cầu về ngoại tệ; khuyến khích xuất khẩu và hạn chế nhập khẩu tiến tới cân bằng thanh toán ♣

